

Vedtatt i Interkommunalt politisk råd
04.12.20

STRATEGISK HANDLINGSPLAN 2021-25

LILLEHAMMER-REGIONEN INTERKOMMUNALE POLITISKE RÅD

Innhold

Innledning.....	2
Overordnet målsetting	2
Forankring	2
Ny kommunelov og partnerskapsavtale.....	2
Strategi for interkommunalt samarbeid.....	3
Innlandsstrategien.....	3
Geografisk avgrensning	3
Langsiktige linjer i arbeidet	3
Organisering og bemanning	4
Økonomi	5
Strategiske prioriteringer	5
Realisere Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen	6
Arbeid med store strategiske saker.....	6
Videreutvikle idrettsregionen Lillehammer	7

Innledning

Dette er en strategiske handlingsplan for Lillehammer-regionen interkommunale politiske råd. Planen skal ha en varighet på fire år, 2021-25, og basere seg på regionens fortrinn og muligheter. I planen redegjøres det for forankring, målsettinger, organisering og strategiske prioriteringer av arbeidet i rådet.

Rådet har tidligere hatt årlige handlingsplaner med tiltak. Med et fireårsperspektiv på planen tydeliggjøres langsiktigheten i arbeidet ytterligere. Samtidig etableres det et tydeligere skille mellom det langsiktige og strategiske, som ivaretas av denne handlingsplanen, og den årlige prioriteringen av midler til konkrete tiltak som skal støtte opp om disse, som det vil bli redegjort for i en egen Budsjett- og tiltaksplan.

Overordnet målsetting

Med utgangspunkt i regionens særtrekk, utfordringer og muligheter skal Interkommunalt politisk råd bidra til å videreutvikle Lillehammer-regionen som et attraktivt sted både å bo, besøke, arbeide og drive næringsvirksomhet.

Forankring

Handlingsplanen bygger i første rekke på Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen, som skal vedtas i første kvartal 2021. Næringsplanens ambisjoner samsvarer i stor grad med den overordnede målsettingen for rådets arbeid. Rådet er initiativtaker til den strategiske næringsplanen og det har hele tiden ligget til grunn at denne vil bli førende for prioritering av arbeidsinnsats og økonomiske ressurser i åren som kommer. I denne strategiske handlingsplanen løftes derfor realiseringen av Strategisk næringsplan fram som det viktigste satsingsområdet for Interkommunalt politisk råd i den kommende fireårsperioden. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å gjengi store deler av næringsplanen her. Det redegjøres derfor kun kort for hovedlinjene. For nærmere detaljer vises det til selve næringsplanen.

Lillehammer-regionen interkommunale politiske råd sitt arbeid er imidlertid også forankret i flere andre avtaler og plandokumenter. Nedenfor redegjøres det kort for disse.

Ny kommunelov og partnerskapsavtale

I desember 2019 ble Regionrådet, i tråd med ny kommunelov, omdannet til Interkommunal politisk råd for Lillehammer-regionen og samarbeidet ble forankret i en formalisert avtale. Parallelt med denne prosessen ble Oppland og Hedmark fylkeskommuner slått sammen til Innlandet fylkeskommune. Fylkeskommunen har videreført samarbeidet med regionene gjennom den nye fylkeskommunale organiseringen og det er utformet en ny partnerskapsavtale som skal legges til grunn for samarbeidet mellom fylkeskommunen og de interkommunale politiske rådene. Denne bygger i hovedsak på den samarbeidsmodellen vi kjenner fra Oppland. Det overordnede målet for partnerskapsamarbeidet er at dette skal bidra til en samfunnsutvikling til beste for innbyggere, næringsdrivende og besøkende, gjennom å fokusere på regionens fortrinn og muligheter. Partnerskapsavtalen ble lagt til grunn i utformingen av samarbeidsavtalen for rådet, slik at disse

gjensidig støtter opp under hverandre. Strategisk handlingsplan for 2021-25, er i sin tur forankret i de rammer for samarbeidet som er lagt til grunn i de nevnte avtalene.

Strategi for interkommunalt samarbeid

Kommunene i Lillehammer-regionen har utarbeidet en egen strategi for Interkommunalt samarbeid. Hovedmålet for strategien er gjennom kunnskap, innovasjon og samarbeid å videreutvikle regionen som et attraktivt sted å bo og leve, være deltidsinnbygger, arbeide, studere, reise til, investere og drive virksomhet i. Strategien omhandler en rekke sider ved det interkommunale samarbeidet som samlet skal bidra til dette, hvorav Interkommunalt politisk råd særlig vil ha en viktig rolle med tanke på å fasilitere interkommunalt samarbeid knyttet til samfunnsutvikling. Følgende satsingsområder trekkes fram og sammenfaller i stor grad med rådets ambisjoner med ny strategisk næringsplan og denne handlingsplanen:

- Lillehammer-regionen er et attraktivt område for arrangement, for reiseliv og kulturelle opplevelser.
- Lillehammer-regionen er aktiv tilrettelegger for nytt og eksisterende næringsliv.
- Byen og regionen har høgskoler og institusjoner som bidrar til å rekruttere kompetent arbeidskraft. I tillegg til attraktive arbeidsplasser, trenger regionen gode bolig- og nærmiljøer, gode transportløsninger og et mangfold av fritids-, og servicetilbud.

Innlandsstrategien

Innlandet fylkeskommune vedtok høsten 2020 Innlandsstrategien 2020-2024. Innlandsstrategien er Innlandets svar på nasjonale forventninger om hvordan vi skal møte framtidens utfordringer og realisere våre muligheter. Her sees utfordringer og muligheter på tvers av kommunegrensene, forvaltningsnivåer og sektorer. Følgende fire satsingsområder er vedtatt: Innbyggere – Innovasjon – Inkludering – Infrastruktur. Det overordnede målet for Interkommunalt politisk råd sitt arbeid harmonerer således godt med Innlandsstrategien.

Geografisk avgrensning

Det eksisterende samarbeidet gjennom interkommunalt politisk råd baserer seg, med bakgrunn i både samarbeidsavtalen for rådet og den nye partnerskapsavtalen, på den etablerte regioninndeling. Fylkeskommunen har signalisert et ønske om å slå sammen enkelte regioner. Eventuelle endringer i regionsammensetning må imidlertid løsrives fra eksisterende inndelinger og baseres på en grundig vurdering av hensiktsmessighet. Dette er et omfattende arbeid, som det foreløpig ikke har vært rom for å prioritere. Inntil videre legges derfor dagens geografiske og administrative rammer til grunn for denne handlingsplanen.

Langsiktige linjer i arbeidet

Den profilen rådet i dag har på sine satsingsområder har linjer tilbake til 2006. Før den tid var rådet i stor grad en passiv søknadsmottaker og tilgjengelige midler ble anvendt til et svært stort antall prosjekter uten noen tydelig profil. I 2006 tok imidlertid Regionrådet grep og etablerte den

overordnede satsingen «Vintersportsregionen Lillehammer». Tre strategiske satsinger ble etter hvert utkrystallisert:

1. Idrett i skole - folkehelse
2. Utvikling av toppidretten gjennom etablering av en regional avdeling av Olympiatoppen
3. Utvikling av reiselivet gjennom reiselivsklyngen «Snowball», der arrangementsarbeidet også inngikk.

I stor grad som følge av Regionrådets arbeid ble Olympiatoppen Innlandet etablert først som et prøveprosjekt og fra 2015 som et permanent senter under Olympiatoppen-paraplyen. Parallelt med dette ble Idrett i skole avsluttet som prosjekt og integrert som en del av kommunenes ordinære drift, og Regionrådet tok initiativ til etableringen av det interkommunale næringsutviklingsenheten Lillehammer-regionen Vekst og utarbeidelsen av den første regionale næringsplanen for Lillehammer-regionen.

Regionrådets rolle har hele tiden vært å bidra til utvikling og ikke til drift. Med bakgrunn i disse prosessene har det derfor vært naturlig å dreie også prioriteringene av de tilgjengelige økonomiske ressursene til hovedsakelig å støtte opp under næringsutviklingsarbeidet.

Snowballsatsingen og arrangementsarbeidet har hele tiden vært prioritert, men etter hvert som en integrert del av det øvrige næringsutviklingsarbeidet. Med bakgrunn i idrettens sentrale posisjon i regionen har man også fortsatt å bidra til avgrensede prosjekter for å videreutvikle idretsregionen Lillehammer, men med noe mindre ressursbruk enn da man arbeidet for å få Olympiatoppen til å etablere seg her.

Snowball

Gjennom hele perioden etter at prosjekt Vintersportsregionen ble etablert har Regionrådet hatt som prinsipp også å ha noe udisponerte midler tilgjengelig for å kunne gripe uforutsette muligheter som oppstår og for å kunne støtte opp under særlig gode initiativ som ikke umiddelbart faller inn under de prioriterte satsingene. Disse har i særlig grad blitt brukt til å støtte opp om regionale ungdomstiltak som bidrar til bostedskvalitet også for ungdom som ikke favnes av det tradisjonelle kultur- og idrettstilbudet.

Organisering og bemanning

Interkommunalt politisk råd består av ordfører og opposisjonsrepresentant fra hver av de tre kommunene, samt to politikere fra Innlandet fylkeskommune. Kommunedirektørene, en representant for fylkesrådmannen og regionkoordinator deltar med talerett. Detaljer og formalia knyttet til Rådet fremgår av Samarbeidsavtalen for Interkommunalt politisk råd og partnerskapsavtalen mellom kommunene og Innlandet fylkeskommune og redegjøres ikke nærmere for her.

Den løpende saksbehandlingen og oppfølgingen av Rådets vedtak ivaretas i all hovedsak av regionkoordinator i samarbeid med medarbeidere i Lillehammer-regionen Vekst (LRV), andre administrative ressurser i kommunene og regional kommunedirektørgruppe. LRV består ved inngangen til 2021 av fire faste stillinger som næringsutviklere, én fast stilling som regionkoordinator og én midlertidig stilling som regionmarkedsfører.

Medarbeiderne i LRV

Regionkoordinatorstillingen er formelt forankret i partnerskapsavtalen med Innlandet fylkeskommune og samarbeidsavtalen for Lillehammer-regionen interkommunale politiske råd. Tre næringsutviklere er forankret i vertskommunesamarbeidet. Én næringsutvikler er spesifikt knyttet opp mot kulturnæringsfeltet og er formelt sett ikke en del av dette, men 100 % finansiert av Lillehammer kommune. For alle praktiske formål inngår stillingen imidlertid i LRV. Regionmarkedsfører er, i henhold til tidligere vedtak, fullfinansiert 50/50 med midler fra Lillehammer kommune og Lillehammer-regionen interkommunale politiske råd, i første omgang ut 2022.

Økonomi

Interkommunalt politisk råd sin økonomi er fastsatt gjennom partnerskapsmidlene og nedfelt i partnerskapsavtalen mellom Lillehammer, Øyer og Gausdal kommuner og Innlandet fylkeskommune.

I henhold til partnerskapsavtalen får Rådet tilført kr. 3 500 000 i nye partnerskapsmidler årlig. Av disse er 2,5 mill. bidrag fra Innlandet fylkeskommune, mens 1 mill. er midler fra de tre kommunene. Fram til og med 2020, har Innlandet fylkeskommune og kommunene dekket lønn og sosiale utgifter knyttet til den daglige administrasjonen av Rådet utenom partnerskapsmidlene. Ny partnerskapsavtale fra 2020 fastslår imidlertid at fra og med 2021 vil imidlertid fylkeskommunens bidrag til administrasjon måtte dekkes av rammen på 2,5 mill. Det betyr en reell nedgang i disponible midler til utviklingsarbeid på anslagsvis 500 000 kr pr. år, dvs at rådet vil tilføres om lag 3 000 000 kr til i nye tiltaksmidler årlig i fireårsperioden.

Det legges til grunn at realiseringen av ambisjonene i Strategisk næringsplan vil være det høyest prioriterte arbeidet for Rådet i årene som kommer. Dette vil også bli reflektert i prioriteringen av økonomiske ressurser. Fordelingen av partnerskapsmidler har i tida etter at første regionale næringsplan ble vedtatt, vært omtrent 80% til næringsutvikling, 10% til idrettsrelaterte tiltak og 10% til øvrige tiltak, herunder eksempelvis regionale ungdomsprosjekter. Operasjonaliseringen av arbeidet i konkrete tiltak og satsinger vil være gjenstand for årlig vurdering og redegjøres for i rådets årlige Budsjett- og tiltaksplan. Det er naturlig at anslagsvis samme fordeling av midler mellom satsingsområdene også legges til grunn i den kommende fireårsperioden.

Strategiske prioriteringer

De prioriterte strategiske satsingsområdene for den kommende fireårsperioden bygger videre på den profilen som er etablert over tid. Disse er 1) Realisere Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen, 2) Videreutvikle idrettsregionen Lillehammer

I tillegg legges det til grunn at det også i den kommende fireårsperioden skal avsettes en mindre årlig ramme for å kunne gripe uforutsette muligheter og støtte opp under særlig gode initiativ som underbygger det overordnede målet for rådets arbeid. Eksempel på dette kan være regionale ungdomstiltak som bidrar til økt bostedskvalitet og som ikke favnes av det etablerte kultur- og idrettstilbudet.

Realisere Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen

Interkommunalt politisk råd initierte i 2019 et arbeid med en helt ny strategisk næringsplan. Planen skal sluttbehandles i rådet og kommunene innen utgangen av første kvartal 2021. Dette har vært et omfattende arbeid som har involvert både næringslivet i regionen og politisk og administrativt nivå i kommunene.

Den strategiske næringsplanen har et tiårsperspektiv fra 2020-2030 og er en plan for hva kommunene kan gjøre for å tilrettelegge for god næringsutvikling i regionen. Planen beskriver hva som er næringslivets behov og forventninger til kommunene, hva regionen skal satse på og hva som er våre fortrinn. Planen tar inn over seg at verdiskaping må være bærekraftig, både når det gjelder klima, økonomi og sosiale forhold.

Planarbeidet konkluderer i en strategisk næringspolitikk for Lillehammer-regionen, med mål, tiltak og virkemidler for perioden 2020 – 2030 og det forutsettes at den strategiske næringsplanen vil være det viktigste strategiske verktøyet for LIPR i årene som kommer.

I arbeidet med planen er det definert 6 områder som skal utforskes nærmere:

- Bærekraftig business som konkurransefortrinn
- Fremtidens næringsliv
- Regionens rolle som tilrettelegger og utviklingsaktør
- Kompetanse og samarbeid
- Lillehammerregionen som nasjonalt sentrum for fritidsboliger
- Regional utvikling

For nærmere detaljer om kunnskapsgrunnlag, innretning og prioriteringer knyttet til disse, vises det til Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen 2020-2030.

Det skal utarbeides årlige tiltaksplaner som skal operasjonalisere arbeidet med den strategiske næringsplanen. Fra og med 2022 vil denne inngå som en del av Interkommunalt politisk råd sin årlige Budsjett- og tiltaksplan. Det legges til grunn at både Lillehammer-regionen vekst og eksterne samarbeidspartnere vil kunne være tiltaksansvarlige, men næringsutviklingsprosjekter der andre enn LRV har gjennomføringsansvar, vil også bli vurdert med bakgrunn i om de støtter opp under ambisjonene i næringsplanen.

Arbeid med store strategiske saker

Det er en rekke strategiske saksområder som i stor grad påvirker og legger begrensninger på hvor godt Lillehammerregionen kan lykkes med det operative, næringsrettede arbeidet i regionen, men der beslutningene i stor grad fattes på et høyere geografisk nivå. Dette gjelder eksempelvis saker knytte til samferdsel og annen infrastruktur og lokalisering av offentlige arbeidsplasser. Som en del

av arbeidet fram mot en ny strategisk næringsplan har Interkommunalt politisk råd det siste året uttrykt en tydelig politisk vilje til å jobbe med slike saker gjennom rådet.

Med bakgrunn i dette ble det høsten 2020 også vedtatt en egen metodikk for arbeidet, som synliggjør hvordan rådet operasjonelt skal jobbe med saker der de tre kommunene har felles strategiske interesser, herunder særlig hvordan administrasjon og politikk skal jobbe samme. De administrative ressursene som kreves i dette arbeidet skal hentes både fra deltakerkommunene og fra interkommunale enheter som LRV.

Hvilke og hvor mange saker det til enhver tid skal jobbes med vil være avhengig av aktuelle nasjonale og regionale prosesser og vil være gjenstand for politisk prioritering gjennom rådet. Det tas sikte på å gjøre dette på årlig basis som en del av arbeidet med rådets Budsjett- og tiltaksplan, men det må tas høyde for at nye og akutte behov kan oppstå gjennom året.

Videreutvikle idrettsregionen Lillehammer

Idretten er en viktig del av Lillehammer-regionens identitet. Idretten bidrar til synlighet nasjonalt og internasjonalt, den bygger opp under regionens attraktivitet for tilflytting av idrettsinteresserte mennesker og er en viktig bostedskvalitet for dem som allerede bor her, og den bidrar til utvikling av idrettsrelatert næringsvirksomhet.

Dette er den strategiske begrunnelsen for at rådet i tillegg til arbeidet med å realisere Strategisk næringsplan også er opptatt av å bidra til å videreutvikle idrettsregionen Lillehammer i den kommende fireårsperioden. Gjennom Rådets arrangementsstøtteordning vil man å støtte opp under utviklingen av regionens idrettsarrangement. I tillegg ønsker rådet å støtte opp under utviklingen av idrettsmiljøene i regionen. Fokuset skal fortsatt være på tiltak på tvers av idrettsgrener, og på å sikre at den idrettsrelaterte kompetansen som utvikles tilflytter regionens idrettsklubber, skoler og andre miljøer der morgendagens toppidrettsutøvere ferdes.

